

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE
YÖNELİK ALGI DÜZEYİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ
(KONYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Şeyda ÇARKACI
ORCID: 0000-0003-4980-4504

Danışman
Doç. Dr. Gözde YÜKSEL
ORCID: 0000-0002-6619-275X

Konya – 2022

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR)

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimim süresince bana bilgi ve birikimlerini aktaran değerli flüt öğretmenim ve tez danışmanım Doç. Dr. Gözde YÜKSEL' e, çalışma sürecimde özgün fikirleriyle beni destekleyen piyano öğretmenim Doç. Dr. Ezgi BABACAN' a, çalışmamın en önemli aşamasında bilgi ve tecrübeleriyle katkı sağlayan değerli öğretmenim Doç.Dr. Onur GÜÇLÜ' ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Şeyda ÇARKACI
KONYA-2022

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ (TEŞEKKÜR).....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1.GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıltılar (Varsayımlar).....	3
1.5. Sınırlılıklar	3
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	4
2.1. Problem ve Problem Çözme Basamakları.....	4
2.2. Eğitimde Problem Çözme	6
2.3. Müzik Eğitimi ve Problem Çözme.....	8
2.4. İlgili Yayın ve Araştırmalar	12
3.YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	17
3.3. Veri Toplama Araçları	19
3.4. Verilerin Toplanması	19
3.5. Verilerin Çözümlemesi	20

4.BULGULAR VE YORUM	21
4.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi.....	21
4.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Cinsiyet ve Mezun Olunan Lise Türü Değişkenleri Arasındaki İlişki	21
4.3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Yaş ve Sınıf Düzeyi Değişkenleri Arasındaki İlişki.....	22
4.4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Çalgı ve Algılanan Çalgı Başarısı Değişkenleri Arasındaki İlişki	23
5.SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	24
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	24
5.2. Öneriler	26
KAYNAKLAR.....	27
EKLER.....	31

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği) başlıklı tez çalışmamın toplam **26** sayfalık kısmına ilişkin, 24/07/2022 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%26** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

27/07/2022

Şeyda ÇARKACI

Doç. Dr. Gözde YÜKSEL

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

25/07/2022

Şeyda ÇARKACI

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

% : Yüzde

N: Kişi sayısı

Ort: Ortalama

f: Frekans

Sd: Standart sapma

Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TED: Türk Eğitim Derneği

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (KONYA İLİ ÖRNEĞİ)

Şeyda ÇARKACI

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının, problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin belirlenmesi ve algı düzeylerinin cinsiyet, yaş aralığı, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi, çalgısı ve çalgısındaki başarı düzeyi değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020–2021 Eğitim-Öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 94 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Heppner & Petersen (1982) tarafından geliştirilmiş, Türkçe 'ye Şahin, Şahin & Heppner (1993) tarafından uyarlanan "Problem Çözme Envanteri" ve araştırmacı tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi için SPSS paket programı kullanılarak yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Shapiro-Wilk, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin orta düzeyde olduğu, algı düzeyleri ile cinsiyet, yaş aralığı, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi, çalgı ve algılanan çalgı başarısı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Problem Çözme, Müzik Eğitiminde Problem Çözme

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Fine Arts Education
Music Education Program
Master Thesis

INVESTIGATION OF MUSIC TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS OF PROBLEM SOLVING SKILLS IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES (EXAMPLE OF KONYA PROVINCE)

Şeyda ÇARKACI

In this study, it was aimed to determine the perception level of music teacher candidates towards problem solving skills and to determine whether their perception levels differ according to the variables of gender, age range, type of high school graduated, grade level, instrument and instrument. The study group of the research was formed by Necmettin Erbakan University A.K.E.F. It consists of 94 music teacher candidates studying in the Music Education Department. As a data collection tool in the research; The "Problem Solving Inventory" developed by Heppner & Petersen (1982) and adapted to Turkish by Şahin, Şahin & Heppner (1993) and the "Personal Information Form" created by the researcher were used. Percentage, frequency, arithmetic mean, standard deviation, Shapiro-Wilk, Mann Whitney U and Kruskal Wallis H tests were used to analyze the data using the SPSS package program. As a result of the research, it was determined that the perception level of the problem solving skills of the music teacher candidates was moderately good, It was determined that there was no statistically significant difference in perception levels according to gender, age range, graduated high school type, grade level, instrument and perceived instrument success variables.

Keywords: Music Education, Problem Solving, Problem Solving In Music Education

BÖLÜM 1

1.GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Problem çözme; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel birçok etkinliğin iç içe olduğu karmaşık bir gelişim sürecidir. Bu süreç, bireyin hedefe ulaşma yollarını aradığı zaman oluşmaya başlar. Problem çözmenin temel amacı, karşılaşılan problemlerin ortadan kaldırılıp, belirsizliklerin yok edilmesidir. Problemler aynı güçlükte olmadığı için süreçte farklılık gösterebilir bu yüzden deneme yanılma, bilimsel yaklaşım, geçmiş deneyimlerden yararlanma gibi yollarla çözüme ulaşılabilir (Çınar, Hatunoğlu, & Hatunoğlu, 2009, s. 216). Problem çözme; bir amaca ulaşırken karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir ve bilginin yanı sıra yaratıcılık ve çözüme ilişkin yöntemlerden yararlanmaktır (Yalçın, Tetik, & Açıkğöz, 2010, s. 20).

Duman (2007, s. 390-391) problemi çok iyi çözebilen bireylerin; problemi adım adım parçalar halinde incelediklerini, problemde var olan bağlantıları birleştirdiklerini, karmaşık ve uzun problemlerde ana hatlarını belirleyerek şema çizimi yaptıklarını ve problem hakkında kendilerine sürekli soru sorduklarını ifade etmiştir.

Gelbal (1991, s. 168) problem durumunu çözümlerken bilimsel yöntemin kullanılması, birbirini takip eden bağlantılı aşamalar olduğunu, bu aşamaların ise;

- Problem durumunu fark etmek,
- Problemin ne olduğu tanımlamak ve kaynaklarını belirlemek,
- Problemin çözümü için alternatif yolları bulmak,
- Alternatif çözüm yollarından bir veya birkaçını kullanarak problem durumunun ortadan kaldırılmasına çalışmak olduğunu vurgulamıştır.

Problem çözme becerisinin araştırmalarda sıklıkla işleniyor olmasının, eğitimin tüm disiplinlerinde gerekli analiz, sentez ve karar verme basamaklarını içermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bireyin yaşamını ve başarısını etkileyen problem çözme becerisini kazanması ailede başlayıp eğitim yoluyla gelişerek devam eder. Eğitim sisteminin genel amacı; mutlu bireyler yetiştirmek olduğu için, problem çözme becerisinin öğrencilerde

ve onları yetiştiren öğretmenlerde geliştirilmesi önem kazanmaktadır (Kazu & Ersözlü, 2008, s. 163).

Öğretmenlik mesleği, bilginin aktarılma şekli, zamanın iyi yönetilmesi, doğru materyallerin seçilmesi, değerlendirme süreçlerinin tasarımı, sınıf yönetimi, iletişim ve en önemlisi problem çözme gibi birçok eylemde üst düzey becerileri gerekli kılan bir meslektir. Eğitimin temel amacı, bireylerin eğitim hayatlarında yaşadıkları sorunlar karşısında etkili problem çözebilme becerileri ile donanım sahibi olmaktır. Bireylerin başarılı olma durumları problemleri kendilerine en uygun şekilde çözebilme yeteneğine sahip olmalarına bağlıdır (Saracaloğlu, Serin, & Bozkurt, 2001, s. 123).

Eğitim sürecinde problem çözme becerisi, hem amaç hem de öğrenmenin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için araç olarak kullanılır. Bu süreçte öğretmen, öğrencilerinin problem çözme becerilerinin gelişmesinde örnek olup olumlu katkıda bulunmaktadır. Problem çözme becerisi gelişmiş bir öğretmen, öğrencisine problemini fark ettirerek destek sağlar, bu destek öğrencinin problemi tanımladıktan sonra eksiklerini bilmesine ve problemini çözümlemesine uygun yollar tercih etmesi konusunda yardımcı olabilir (Yıldız & Kurtuldu, 2014, s. 529-530).

Müzik eğitiminde öğretmenin; öğrenci bir problemle karşılaştığında, öğrencinin problemi fark edebilmesi için düşünmeye yönlendirmesi, farklı kararlar verebilmesi için rehber ve yol gösterici olması, öğrenciyi aktif hale getirmesi, öğrenciye kurumsal bilgi ve beceri kazandırma ile birlikte, yaşamı boyunca karşılaşacağı sorunları çözebilme becerisi kazandırması oldukça önemlidir (Yazıcı, 2013, s. 15-16). Müzik öğretmenlerinin bu konudaki becerilerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapabilmek için öncelikle problem çözme becerilerinin çok yönlü bir şekilde incelenmesi ve bu konuda mevcut becerilerin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyini belirlemek ve algı düzeylerinin belirlenen değişkenler üzerinde farklılık gösterip göstermediğini saptamak üzere aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi nedir?

2. Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile cinsiyet ve mezun olunan lise türü değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

3. Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile yaş ve sınıf düzeyi değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

4. Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile çalgı ve algılanan çalgı başarısı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyini belirlemek ve algı düzeylerinin cinsiyet, yaş aralığı, mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi, çalgısı, algılanan çalgı başarısı değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini saptamaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın evren örneklem bakımından kapsam içerisine alınan çalışma grubunda ilk kez ele alınması, araştırmada elde edilen sonuçların hem öğretmen yetiştirme hem de müzik eğitimi araştırmalarına katkı sağlayacak olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca araştırma, konuyla ilgili alan yazında yapılan öncül araştırmalarda ele alınmamış olan bazı değişkenlerin kapsama alınmış olması bakımından da önemli ve özgün bir çalışmadır.

1.4. Sayıtlar (Varsayımlar)

Araştırmada öğrencilerin envanter ve kişisel bilgi formuna verdikleri cevaplarda samimi oldukları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- Bu araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim yılı Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri,

- Araştırma verilerinin toplanmasında Heppner & Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Türkçe 'ye uyarlaması Şahin, Şahin & Heppner (1993) tarafından yapılan problem çözme envanteri ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ile sınırlıdır.

BÖLÜM 2

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın içeriği ile ilgili kuramsal bilgilere, çalışma konusu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Problem ve Problem Çözme Basamakları

Öğretmen adayları öğrenimleri boyunca birçok problemle karşı karşıya kalırlar. Eğitim- öğretim süresince karşılarına çıkan problemleri çözümlayebilmeleri için de alanlarında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları gerekir. Problemleri çözebilmek için gerekli alan bilgisinin dışında problemleri nasıl çözeceklerine ilişkin bir veya daha fazla çözüme ihtiyaçları olacaktır. Özgün (2018, s. 24) bireylerin yaşamış olduğu durum ve yaşamak istediği durum arasındaki fark, problem hali olarak algılanarak, problemin türünün, karşılaşma sıklığının kişiden kişiye farklılık göstermekte olduğunu ve problemlerin ekonomik, sosyal, bireysel, basit, karmaşık, kısa veya uzun olabileceğini vurgulamıştır. Alan yazında problem ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır.

Adair (2000, s. 3) problemi, genel anlamıyla bir bireyin önüne atılan, bireyi engelleyen bir şey olarak ifade ederken, Çalık'a (2003, s. 128) göre problem, bireyin karşılaştığı güçlük durumudur. Stevens ise (1998, s. 11) problemi, iyileştirilmesi gereken gerçek ya da soyut tüm durumlar olarak ifade ederken, Açıkgöz' e (1998, s. 316) göre problem, organizmanın hazırdaki tepkilerle çözemediği durumlar olarak ifade etmiştir. Duman (2007, s. 384) problemi, insan zihnini karıştıran belirsizliğe sebep olan, bireyi rahatsız edip çözülmesi gereken güçlükler olarak ifade etmiştir.

Problem, bir kimsenin istenilen amaca ulaşmak için topladığı mevcut zorlukların karşısına çıkan engel, problem çözme ise engelleri aşma sürecidir (Bingham, 1971, s. 7-11). Polya (1997, s. 6) problem çözmenin alıştırmaya yaparak geliştirilen bir beceri olduğunu, bu becerileri gördüğümüzü taklit ederek ve devamlı pratik yaparak kazanıldığını, problem çözmeyi öğrenirken bir başkasının problem karşısında uyguladığı adımları uygulayarak çözümü öğrenebileceğini vurgulamıştır.

Problem çözme süreci sınıflandıramayacak kadar karışık bir süreçtir, fakat genel anlamda sınıflandırdığında beş kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; sorunu fark edip tanımlamak, analiz etmek, çözümler geliştirmek, değerlendirmek ve çözümü uygulamaya koymaktır

(Stevens, 1998, s. 12). Kurt (1996) 1960'lı yıllarda incelenmeye başlanılan problem çözme sürecinde, incelenen araştırmalarda deney yapılan insanlara bulmacalar verilir, çözümleme aşamasında sesli düşünceleri istenildiğini ve bilgisayar yardımıyla problem çözme modelleri geliştirilip aynı yıllarda paralel olarak karar verme alanında gelişmelerinde kaydedildiğini, 1970'li yıllarda ise belli bir alanda uzman olan ve olmayan kişilere problemler verilir, karşılaştırmaya başlanmıştır, bu karşılaştırmada problemleri farklı kategorilere ayırdıklarını, farklı işlem sıralaması yaptıkları tespit edildiğini ifade etmiştir (Akt:Öğülmüş, 2004, s.6-7).

Morgan (2000, s. 150-151) problem çözme aşamalarını şu şekilde sıralamıştır:

1. Hazırlık aşaması; problemi tanımlar, problemle ilgili araştırma yapar ve bilgi toplar.

2. Kuluçka aşaması; probleme çözüm arar, çözüme ulaşamayınca ilerleyen zamanlarda başarılı olacağına inanıp çözüm aramaya ara verir. Bu aşamada, çözümü engelleyen fikirler ortadan kalkmaya başlar. Bilinçaltı bu süreçte aktif durumdadır.

3. Aydınlanma aşaması; bireyde, kavrayış söz konusudur, zihinde yeni fikirler bir anda oluşabilmektedir.

4. Değerlendirme aşaması; birey, zihninde oluşan fikrin gerçekten çalışıp çalışmadığını kontrol eder, bazen bulduğu çözümler yine yarar sağlamaz ve yeniden başladığı noktaya geri döner. Bazen de fikir doğru olabilir fakat birkaç küçük değişiklik yapılması gerekli olabilmektedir.

Çeşit (2011, s. 11) problem çözme becerisinin; problemin ne olduğunu anlama, düşünme, kavrama, değerlendirme adımlarının bilişsel, problem durumunda sakin, sabırlı olarak birtakım psikolojik durumlarda duyuşsal, problemin çözümü için belirlediği yolları denediğinde davranışsal süreçleri kapsadığını ifade etmiştir.

Bingham (1971, s. 13) problem çözme davranışının, duruma ve zamana göre farklılık gösterebileceğini ve bireyin izlediği basamakları problemden probleme değiştirebilmesinin mümkün olabileceğini, davranışlarda ve izlediği basamaklarda değişiklik olsa bile problem çözme işleminin kesinleşmiş gibi görünen, genel temel yönlerin olduğunu savunup basamaklara ayırmıştır.

- Problemleri tanıma,

- Problemleri açıklama,
- Verileri toplama,
- Verileri seçme ve düzenleme,
- Muhtemel çözüm yollarını tespit etme,
- Çözüm şekillerini değerlendirme ve en iyisini seçme,
- Karar verilen çözüm yolunu deneme,
- Kullanılan metodu değerlendirmektir.

Adair (2000, s. 35-36) karar verme ve problem çözme sürecini birleştiren bir yöntem geliştirip, köprü modelini kurmuştur.

- Temel olarak analiz: Amacın ya da problemin tanımlanması
- Temel olarak sentez: Kullanabilir seçeneklerin belirlenmesi
- Temel olarak değerlendirme: En uygun çözümün ya da planın seçilmesi.

2.2. Eğitimde Problem Çözme

İnsan, yaşamı boyunca birden çok problemle karşı karşıya kalır. Bu yüzden, problemleri çözebilme konusunda becerisinin geliştirilmesi eğitimin her basamağında ayrı önem taşır. Bireyin problemler karşısında ürettiği çözümlerin özgün, bağımsız, yaratıcı olması o bireyin tek tip düşünceden ayrıldığını ve birbirinden farklı bakış açıları kazandırarak öğrenme ortamını zenginleştirdiği görülür (Küpana, 2016, s. 46). Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda becerilerini, tutumlarını, yeteneklerini ve olumlu değerdeki davranışlarını biçimlendirip geliştirilen bir süreçtir (Tezcan, 1985, s. 4).

Eğitimin günümüzde bulunduğu konumunda ki ağırlık merkezi öğrencidir. Eğitim verilirken öğrencinin biyolojik yapısına (büyüme, gelişme), fizyolojik özelliklerine (iç organlarının gelişmesi) ve psikolojik özelliklerine (zekâ, ilgi, yetenek) bununla birlikte aile ve akran grupları ile arasındaki iletişimine, yaşadığı yerlere ve sosyal platformlardan elde ettiği bilgilere kadar, yaşamı boyunca gerçekleşmiş olan psiko-sosyal gelişimine dikkat edilmektedir (Günay, 2011, s. 87).

Şahin (2004, s. 161) eğitimin, kurumsal bütünlük içerisinde, bilgi ve beceri edinilmesi amacıyla yapılan, öğrenci ve öğretmen arasında etkileşim halinde gerçekleşmekte olduğunu, öğrenciyle öğretmenin yapması gereken davranışların, öğretim yöntem ve materyallerin, değişime uğramakta olduğunu ifade etmiştir. Duman'a (2007, s. 40) göre, eğitim öğretim sürecindeki amaç; öğrencilerin tüm yaşantıları boyunca kendilerini geliştirebilecek olan bilgileri üretmeyi, problem çözmek için öğrenmeyi ve düşünmeyi öğretmek olduğunu vurgulamıştır.

Öğrenme, bireyin çevresiyle etkileşim ve iletişim sonucunda oluşan tutum, düşünce ve davranış değişikliğidir (Duman, 2007, s. 47). Ataseven (2014, s. 3) öğrencilerin öğrenmede yaşadıkları problemleri en aza indirmek için, onlara öğrenmeyi öğretmenin önemli olduğunu savunmuştur. İyi bir öğrenmenin ise öğrencinin bir bilgiyi nasıl öğrendiğini ve daha sonra bu bilgiyi gerekli yerde nasıl kullanabileceğini farkına varıp gerçekleştirebileceğini, bu yüzden öğrencilere öğrenme stratejilerini kullanma farkındalığı kazandırmanın önemli olduğunu vurgulamıştır. Öğretmen; kendini tanıyıp eksiklerini tamamlayabilmeli, eğitimin yeniliklerinden haberdar olmalı, öğretme, iletişim, eleştirel düşünme ve problem çözme becerisini etkili bir şekilde kullanabilmelidir (Arı, 2008, s. 5).

Problem çözme konusu, eğitim kurumları ve öğretim uygulamalarında önemli bir yere sahiptir. Çünkü eğitimin amacı; algılayabilen, algıladığını yoruma dökabilen ve aynı zamanda bir problem karşısında problemi çözebilen bireyler yetiştirmektir. Buna göre öğretmen, var olan bilgiyi tekdüze bir şekilde ezberleterek öğrenciye aktarmak yerine, öğrencinin bilgiye nasıl ulaşması gerektiğini ve bilgiyi nasıl kullanacağını, problem çözme becerileri ile destekleyerek öğrenciye doğru adımları gösterebilmelidir. Öğretmenler, eğitim süreçleri boyunca karşılaştıkları problemleri araştıran, çözebilen, bilgiyi araştırıp, bilgiyi kullanabilen, yüksek düzeye ulaşmış düşünme yetisine sahip olan, etkili analiz, sentez ve değerlendirmede bulunabilen bireyler olmalıdır (Yazıcı & Gökbudak, 2014, s. 386).

Çalık (2003, s. 129) problem çözmeye dayalı öğrenmede, bireylerin önce bir problem ile karşılaştığını, bu öğrenmede karşısına çıkan problemin araştırılmasını ve çözüme kavuşturulması sonucunda gerçekleştiğini ifade edip, problem çözmeye dayalı öğrenmede ki amacın, öğrencilerin çözüm üretebilmeleri için kendi bilgilerini inşa etmek olduğunu savunmuştur. Şahin (2004, s. 164-165) problem çözme becerisinde öğretmenin amacını, öğrenciye karmaşık bilgiler yerine daha yalın bilgilerle iş birliği sağlayarak öğrenciyi aktif hale getirerek, bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmek olduğunu ifade etmiştir.

Stevens (1998, s. 17) problemleri çözümlerken başarısızlık yaşamamanın sebeplerini;

- Sorunları yanlış tanımlamak,
- Çözümlenmek için istekli ve kararlı olmamak,
- Yetersiz ve doğru olmayan bilgiye sahip olmak,
- Metodik çalışmamak,
- Yanlış bir teknik kullanmak ya da doğru tekniği etkili bir şekilde kullanamamak,
- Yaratıcı ve çözümleyici zihinsel süreçleri birlikte yürütememek,
- Problem çözümünü uygulama kısmına koyamamak olduğunu ifade etmiştir.

Öğrencilerinin problem çözüme yeteneklerinin gelişmesinde yardımcı olmak isteyen öğretmen, öğrencinin problemlerle ilgili gerekli bilgilere ulaşmalarını beklemeli, yavaş yavaş öğretmeli ve taktiklerle desteklemelidir, araştırma yapmaları içinde onlara zaman tanımalı, empati yaparak yaklaşmalıdır (Polya, 1997, s. 7). Problem çözebilenin sistematığı, stratejileri, problemine uygun çözüm yoluna gidebilecek adımları vardır. Öğrenciye problem çözüme basamaklarını öğretirken eğitimci, tekdüze bir şekilde öğretmemelidir. Öğrenci soru sormaktan kaçınmamalı, neyi neden yaptığını bilmelidir (Gök & Sılay, 2009, s. 59).

Yıldız & Kurtuldu (2014, s. 528) problem çözümede, problemi doğru tanımlanmasıyla birlikte problemin sebebi hakkında bilgiye sahip olarak, çeşitli planlarla birlikte çözüm yoluna giden bireylerin başarılı olduğunu ifade etmiştir. Yalçın, Tetik & Açıkgöz (2010, s. 20) öğrencilerin bireysel başarılarında yapması gereken davranışların, problemlerinin nedenlerini bularak, akılcı bir yaklaşımla problemi analiz etmesi ve çözümlemesi olduğunu vurgulamıştır.

2.3. Müzik Eğitimi ve Problem Çözme

Bir birey eğitim hayatını en iyi biçimde sürdürebilmek için, gücünü harekete geçirip yeteneklerini geliştirir, bu yolda karşısına çıkan fırsat ve olanaklardan yararlanır, kendisini gerçekleştirme gereksinimine girer. Bu gereksinimi en iyi biçimde karşılayabilmek için doğruyu bilimle, kullanışlılığı teknikle, özgün olmayı sanatla arar (Uçan, 1996, s. 121). İnsanın var olduğu tüm zamanlarda müzik de var olmuş ve sanat olarak ele alınmıştır. Müzik yapabilmek için insanlar, seslerini kullanmış ve çalgılarından çıkan seslerle müzikler

üretmeye çalışmışlardır (Ceviz, 2014, s. 1). Biber Öz (2001, s. 102) müziğin, farklı kültürlerle sahip olan insanları, aynı ezgilerde buluşturacak güce ve diğer sanat dalları içerisinde farklı bir ayrıcalığı olduğunu ifade etmiştir.

Sanat olarak müzik, bireyin duygusunu, düşüncesini, izlenimlerini aktarması veya başka materyallerin de katkılarıyla olayları belli bir amaca bağlayıp o amaca yönelik yöntemlerle estetik bir yapıda düzenlenip uyumlu sesleri anlatan bir bütündür (Uçan, 1996, s. 15-16). Uçan 'a (1996, s. 125) göre sanat eğitimi “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma” sürecidir.

Say (2005, s. 536) sanat eğitiminin bir alanı olan müzik eğitiminin, bireylere müzikal davranışlar kazandırmak ve bu davranışları geliştirme süreci olduğunu ve bu süreçte müzikal işitme okuma yazma, çalgı çalma, yaratıcı olma, iletişimde bulunma gibi uygulamalı öğretim alanlarını kapsadığını vurgulamıştır. MEB'e (2006) göre müzik eğitimi, bireyin; algısını arttırma, uyum sağlama, kendini ifade edebilme, problem çözme becerisini, yansıtıcı ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeyi hedefleyen bir eğitimidir (Akt: Topalak, 2013, s.118).

Bireyin eğitim öğretim döneminde bilişsel öğrenme yaşantıları önemli rol oynamaktadır. Öğrenmenin sağlanabilmesi için birbirinden farklı duyuya hitap etmesi gerekir. Bu bağlam neticesinde, müzik eğitiminde de asıl amaç bireyi duyuşsal, devinişsel ve bilişsel açıdan gelişimini sağlamak ve davranışlarında bu açıdan istendik davranış farklılıkları oluşmasını sağlamaktır (Gün, Gün Duru, & Demirtaş, 2016, s. 119). Müzik eğitimi alan yazında genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olarak üç ana türden ele alınmaktadır. Mesleki müzik eğitimi; müziğe üst düzeyde yetenekli olup müziği kendisine bir iş, meslek, sürekli uğraş, görev alanı veya çalışma alanı olarak seçenlere yönelik eğitim türüdür (Uçan, 1994, s. 32).

Atak Yayla (2000, s. 3) ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlar arasında yer alan devlet konservatuarları sanatçı, güzel sanatlar fakülteleri bilimci ve teknolog, eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları ise eğitimci yetiştirmeyi amacı olduğunu vurgulamıştır.

Mesleki müzik eğitiminin içerisinde yer alan bestecilik, icracılık, müzik teknoloğu, müzik bilimciliği ve müzik öğretmenliği eğitimlerinin her birinin uzmanlık alanı olduğunu, müzik öğretmenliği eğitiminin daha geniş ve kapsamlı olarak ele alınıp uygulanmaktadır (Albuz, 2004, s. 106). TED (1990) Türkiye' de çağdaş anlamda müzik öğretmeni yetiştirmek

için ilk kez 1994 yılında Musiki Muallim Mektebi, 1937-38 yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü' ne Müzik Bölümü olarak bağlanmış, 1960 yılından 1980 yılına kadar açılan yenileri izlemiş, 1982 yılında ise Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi bölümü olmuştur. Günümüzde Türkiye'nin birçok ilinde üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği bölümleri vardır (Akt: Türe Uyan, 2005, s.3).

Müzik eğitiminin amacı kişiye, müziksel davranışlar edindirmektir. Müzik eğitiminin genel çerçevesini oluşturan davranışsal açının kapsamında şunlar yer alır;

- Müziksel işitme-okuma yazma eğitimi,
- Şarkı söyleme eğitimi,
- Çalgı çalma eğitimi,
- Müzik dinleme eğitimi,
- Müziksel yaratma eğitimi,
- Müziksel bilgilenme eğitimi,
- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi,
- Müziksel kişilik kazanma eğitimi,
- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi,
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi,
- Müzikten yararlanma eğitimi (Uçan, 1994, s. 14-15).

Müzik eğitimcileri;

- Müzikal bilgiye sahip ve teknik yeterlilikte donanımlı olmalıdır.
- Çalgı çalabilir olmalı ve çalgıyla eşlik edebilmelidir.
- Şarkı söyleyebilir yetenekte olmalıdır.
- Orkestra ve koro yönetiminde gerekli bilgiye sahip olup yönetime hâkim olmalıdır.

- Müziksel yorum gücüyle doğaçlama yapabilmelidir.
- Öğrettiği müziklerin öğelerini belirleyip öğrencisine aktarabilmeli ve doğaçlamadan yararlanabilmelidir.
- Müzik türleri hakkında bilgi sahibi olmalıdır (Özen, 2004, s. 58).

Yazıcı'ya (2013, s. 17) göre müzik öğretmeni, öğrencilerinin müzik dersinde ya da çalgı eğitiminde problemlerinin olabileceğini anlamalı, tespit etmeli, problemleri tartışabilmeli, düşüncelerini sağlayıp, öğrenme işlemini gerçekleştirebilmelidir.

Bilen (2021, s. 436-437) müzik öğretmenlerinin, eğitim süreçlerinde biriktirdiği bilgileri, çalgısının ona kattığı becerileri, mesleki donanımlarını, yaratıcı potansiyelini kullanarak öğrencilerine öğretme sürecinde; dinleme-söyleme, müziksel yaratıcılık, müzik kültürünü aktararak öğrencilerinin müziksel potansiyellerini en iyi seviyeye çıkarabileceğini, böylece eleştirel düşünme, üst bilişsel düşünme, yaratıcı düşünme ve en önemlisi problem çözme becerileri arasında bağ kurabileceğini vurgulamıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının nitelikli müzik öğretmeni olabilmeleri için öğrenim gördükleri süreçte bilgi ve teknik yeterliliği açısından işitme, ses, çalgı eğitiminde ve öğretmensiz yapılan bireysel çalışmalarında problem çözme düzeylerini geliştirmiş olmaları büyük önem taşımaktadır. Problemlere karşı çözüm yolları arayan, meslek hayatlarında da öğrencilerine rehber olabilecek öğretmenlerin problem çözme becerilerini uygun bir şekilde kullanmaları gerekmektedir. Yüksel (2020, s. 165) müzik öğretmeni adaylarının ders içi uygulamalarda problem çözme yöntemine sıklıkla yer vermek suretiyle üç önemli kazanımın elde edilebileceğini ifade etmiştir. Bu kazanımlar;

- Müzik öğretmeni adaylarının dersin içeriğini öğrenirken, problem çözme yönteminin usta uygulayıcıları haline geliyor olmasını sağlamak,
- Yöntemi uygularken, ders içeriğinin ayrıntılı ve kalıcı bir şekilde öğrenilmesini sağlamak,
- Öğretim sırasında, geleceğin öğretmen adaylarına, öğretim elemanları aracılığı ile öğrenmeyi öğreten rol model öğretmeni göstermek.

2.4. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Kutluca (2018) tarafından yapılan “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerini Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi” çalışmasındaki amacı, problem çözme derecesinin ne seviyede olduğu, problem çözme becerilerinin bölüm, cinsiyet, sınıf düzeyinin değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığını ve epistemolojik inanç, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, öz yeterlilik inancı, yaş, motivasyon, akademik başarılarını anlamlı bir şekilde yordamakta olduğunu tespit etmektir. Kişilerarası problem çözme envanteri ve altı farklı veri toplama aracının yer aldığı problem çözme becerisi değerlendirme kitapçığı, İstanbul’daki bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören beş farklı bölüme, 471 öğretmen adayına uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda; problem çözme derecesinin orta düzeyde olduğunu, bu becerilerin anlamlı fark görülen değişkenin sınıf düzeyi olduğunu ve anlamlı yordayıcılarının epistemolojik inanç, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme olduğunu tespit etmiştir.

Bağçeci ve Kinay (2013) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi.” çalışmasının amacı, öğretmenlerin problem çözme becerilerinin cinsiyet, yaş, hizmet süresi, eğitim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı farklılıkları tespit etmektir. Çalışmada Gaziantep il merkezinde görev yapan 159 öğretmene kişisel bilgi formu ve Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçeye uyarlanan problem çözme envanteri uygulanmıştır. Araştırmanın eğitim düzeyi değişkeninin değerlendirici, hizmet süresi değişkenine göre kendine güvenli ve aceleci yaklaşım boyutlarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

Çevik & Özmeden (2013) “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerisi” isimli çalışmasında, müzik öğretmeni ve beden eğitimi öğretmen adaylarının, yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi ve branş değişkenleri açısından problem çözme becerilerinin ne düzeyde olduğunu tespit etmek için, Şahin ve Heppner tarafından (1993) yapılan “Problem Çözme Ölçeği” uygulanmıştır. 117 kişinin katılım sağladığı araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin istatistiksel olarak branş ve sınıf düzeyleri değişkenlerinde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Ocak & Eğmir (2014) “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelemesi.” isimli araştırmasında, Afyon Kocatepe Üniversitesinde 1.ve 2. Sınıfta öğrenim gören 266 kişiye Şahin ve Heppner tarafından (1993) yapılan

“Problem Çözme Envanteri” uygulanmış ve bu envanterin alt boyutlarıyla sınıf düzeyi, bölüm, cinsiyet ve alan (sosyal-fen) değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; alan ve cinsiyet değişkeninin problem çözme envanterinin alt boyutu olan aceleci ve kaçınan, bölüm değişkenine göre aceleci, sınıf değişkenine göre ise değerlendirici, düşünen, planlı ve kendine güvenli alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Yılmaz (2021) “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Süreçlerinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, 20 sınıf, 20 ilköğretim matematik ve 19 okul öncesi bölümünde öğrenim görmekte olan, araştırmacı tarafından geliştirilen “Problem Çözme Süreci Formları” öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre, Polya’nın problem çözme basamaklarından yararlanılarak, problemi anlama basamağında sınıf öğretmen adayları, çözüm basamağında sınıf ve okul öncesi öğretmen adayları, değerlendirme basamağında ise genel anlamda tüm bölümlerin sorun yaşadığı görülmüştür.

Yıldız & Kurtuldu (2014) “Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği.” isimli araştırmasının amacı öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin cinsiyet, sınıf, mezun olduğu lise türü değişkenlerine göre incelenmesidir. Müzik öğretmeni adaylarına 1982 yılında Heppner ve Petersen tarafından geliştirilen ve 1993 yılında Şahin, Şahin ve Heppner tarafından Türkçe’ye uyarlanıp geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış olan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının problem çözme becerisinin orta seviyede olduğu ve 3.sınıf olan öğretmen adaylarının diğer sınıflara göre daha yüksek problem çözme becerisine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Çevik (2011) tarafından yapılan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Problem Çözme Becerileri.” isimli araştırmasında, öğrenim görmekte olan 70 müzik öğretmeni adayına, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmış, bu ölçekte cinsiyet, mezun oldukları lise türü, yaş ve sınıf düzeyleri değişkenlerine göre anlamlı farklılık olup olmadığı incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre; öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Piji Küçük (2012) “Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin İletişim ve Problem Çözme Becerileri” isimli araştırmasında, Marmara Üniversitesi’nde öğrenim gören

130 müzik öğretmeni adayına, problem çözme beceri düzeyini belirleyebilmek için, Türkçe'ye uyarlayan Şahin, Şahin ve Heppner tarafından yapılan Problem Çözme Envanteri, iletişim becerisi düzeyini ölçmek için Ersanlı ve Balcı tarafından geliştirilen İletişim Becerileri Envanteri, kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin düşük düzeyde, iletişim becerilerinin iyi seviyede olduğu ayrıca problem çözme becerisi ile iletişim becerisi ve alt boyutlarında yüksek düzeyde olumlu yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Çınar, Hatunoğlu & Hatunoğlu (2009) “Öğretmenlerin Problem Çözme Becerileri” isimli araştırmasında 2008 yılında Ağrı il merkezinde görev yapan 163 ilköğretim öğretmenine, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmış. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin problem çözme beceri düzeyleri yüksek düzeyde olduğu, kıdem ve cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Çeşit (2011) tarafından yapılan “Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Benlik Saygı Düzeylerinin İncelenmesi” isimli çalışmada, Bolu Atatürk Lisesi (166) ile Bolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi (148)' nde öğrenim gören 314 öğrenciye, problem çözme becerileri ile benlik saygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla araştırmacının oluşturmuş olduğu “Kişisel Bilgi Formu”, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri”, Morris Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen, Dr. Füsün Çetin Çuhadaroğlu (1985) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin sınıf düzeylerine göre problem çözme becerileri ile benlik saygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Sanat eğitimi alan öğrencilerin problem çözme becerileri ile benlik saygı düzeyleri arasında ve sanat eğitimi almayan öğrencilerin problem çözme becerileri ile benlik saygı düzeyleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Güven (2017) “Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Piyano Dersinde Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Olan Etkilerinin İncelenmesi” isimli araştırmasında, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 35 kişiden oluşan birinci sınıf öğrencilerine, nicel veriler için Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993)

tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmış, nitel veriler için ise 10 öğrenci ile görüşmeler yapılmış, yapılan görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının problem çözme beceri algılarını belirlemek ve piyano dersinde karşılaştıkları problemleri çözmeye bu algılarının nasıl bir etkisi olduğunu tespit etmektir. Öğretmen adaylarının problem çözme beceri algılarının cinsiyet ve mezun oldukları lise türü değişkenlerine göre değerlendirilmiş ve piyano dersi başarısı ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerisi algılarının olumsuz yönde olduğu, bu sonuçta olan öğrencilerle yapılan görüşmelerde piyano dersinde karşılaştıkları problemleri çözmeye daha başarılı olduklarını, olumlu yönde olan öğrencilerin ise piyano dersinde karşılaştıkları problemleri çözme konusunda kendilerine güvenmedikleri görülmüştür. . Mezun olunan lise türü değişkenine göre öğrencilerin piyano dersi başarısı ile problem çözme beceri algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Cinsiyet değişkeninde alınan toplam puanda, problem çözme envanterinin yaklaşma-kaçınma ve kişisel kontrol boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı, problem çözme güveni boyutunda ise erkek öğrencilerin lehine anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Kazu & Ersözlü (2008) “Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Cinsiyet Bölüm ve ÖSS Puan Türüne Göre İncelenmesi” isimli çalışmada Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesinde, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Bilgisayar, Resim ve Müzik Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören (249) birinci sınıf öğretmen adaylarına, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmıştır. Araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının problem çözme beceri düzeylerine ne düzeyde sahip oldukları, bu düzeyin cinsiyet, öğrenim görülen bölüm ve ÖSS puanı değişkenlerine göre belirlenmesidir. Araştırmanın sonucunda, üniversiteye yeni başlayan tüm öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin düşük düzeyde olduğu, öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre problem çözme becerilerine sahip olma düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, bölümlerine ve ÖSS puan türlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Yazıcı & Gökbudak (2014) “Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Öğretmenlerinin Problem Çözme Beceri Düzeyleri” isimli araştırmasında, Bursa Zeki Müren Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinde düzenlenen “Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Müzik Bölümlerinin Piyano

Öğretim Programlarının Kazanımlar Açısından Değerlendirildiği Uygulamalı Semineri'ne ” katılan 54 piyano öğretmenin problem çözme beceri düzeyleri incelenmiştir. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında yapılan bu araştırmada, Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen, Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan “Problem Çözme Envanteri” uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, piyano öğretmenlerinin problem çözme beceri düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu fakat kadın öğretmenlerin envanterin alt boyutu olan problem çözme güveni, yaklaşma/kaçınma, kişisel kontrol ve genel problem çözümede erkek öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşadıkları tespit edilmiştir.

BÖLÜM 3

3.YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile araştırmada belirlenen değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandığından araştırmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar' a (2016, s. 114) göre ilişkiyel tarama modelleri, iki ve daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin var olduğunu veya derecesini ölçebilmeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Bu tarz bir düzenlemede, aralarındaki bağ aranacak tekil taramalarda olduğu gibi, değişkenler birbirinden ayrı bir şekilde sembolleştirilir. Ancak bu sembolleştirme (ölçme ve değer verme) ilişkiyel bir çözümlenmeye imkân vererek veri çiftleri halinde yapılabilmektedir. İlişkiyel tarama modellerinde neden sonuç ilişkisi aranmaz ve ilişkilerin yorumlanması mümkün olabilir. Bu modeller eğitim alanına farklı şekillerde fazla sayıda uygulanabilmektedir (Köse, 2017, s. 113).

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020–2021 eğitim-öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K.E.F. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören ve gönüllük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 94 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Öğrencilerin "cinsiyet", "yaş", "mezun olunan lise türü", "sınıf düzeyi", "çalgısı", "algılanan çalgı başarısı" durumuna ilişkin demografik özellikleri Tablo-1'de sunulmuştur.

Tablo 3.1 Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	60	63,8
	Erkek	34	36,2
Yaş	18-20	25	26,6
	21-23	57	60,6
	24 ve üzeri	12	12,8
Sınıf düzeyi	Lisans 1	14	14,9
	Lisans 2	25	26,6
	Lisans 3	25	26,6
	Lisans 4	25	26,6
	Artık yıl	5	5,3
Mezun olunan lise türü	Güzel Sanatlar	66	70,2
	Diğer	28	29,8
Çalgı	Keman	23	24,5
	Flüt	11	11,7
	Piyano	5	5,3
	Viyolonsel	7	7,4
	Kanun	10	10,6
	Ud	10	10,6
	Bağlama	17	18,1
	Şan	6	6,4
	Gitar	5	5,3
Algılanan çalgı başarısı	Başarılı	42	44,7
	Orta	50	53,2
	Başarısız	2	2,1
Toplam		94	100

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %63,8'inin (f:60) "kadın", %36,2'sinin (f:34) "erkek", %26,6'sının (f:25) "18-20", %60,6'sının (f:57) "21-23", %12,8'inin (f:12) "24 ve Üzeri" yaş aralığında olduğu, %70,2'sinin (f:66) "Güzel Sanatlar Lisesi", %29,8'inin (f:28) "Diğer" mezunu olduğu, %14,9'unun (f:14) "Lisans 1", %26,6'sının (f:25) "Lisans 2", %26,6'sının (f:25) "Lisans 3", %26,6'sının (f:25) "Lisans 4", %5,3'ünün (f:5) "Artık yıl" sınıf düzeyinde olduğu, %24,5'inin (f:23) "Keman", %11,7'sinin (f:11) "Flüt", %5,3'ünün (f:5) "Piyano", %7,4'ünün (f:7) "Viyolonsel", %10,6'sının (f:10) "Kanun", %10,6'sının (f:10) "Ud", %18,1'inin (f:17) "Bağlama", %6,4'ünün (f:6) "Şan", %5,3'ünün (f:5) "Gitar" çalgı branşında öğrenim gördüğü, %44,7'sinin (f: 42) kendisini

çalgıdaki başarısı konusunda “Başarılı”, %53,2’sinin (f:50) “Orta”, %2,1’inin (f:2) “Başarısız” düzeyde algıladığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada elde edilen veriler “Kişisel Bilgi Formu” ve “Problem Çözme Envanteri” ile toplanmıştır. Problem Çözme Envanteri Heppner & Petersen (1982) tarafından geliştirilmiş, Türkçe ’ye Şahin, Şahin & Heppner (1993) tarafından uyarlanmıştır. Heppner & Petersen (1982, s. 68) ilk faktör analizinde, bireylerin problem çözme biçimlerinde önemli olan üç yaklaşım olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Problem çözme yeteneğine güven (5,10,11,12,19,23,24,27,33,34 ve 35) yaklaşımında, kişinin karışık ve büyük problemlerle karşılaştığında etkili çözüm yollarını bulacağına dair inanma ve güvenme, yani öz yeterlilik düzeyi ifade edilirken, *yaklaşma-kaçınma stili* (1,2,4,6,7,8,13,15,16,17,18,20,21,28,30 ve 31); problem çözme durumunda yaklaşma ya da kaçınma davranışını göstermektedir. Bu davranışlar, problem çözme sürecini en başından sonuna kadar etkilemektedir. Kontrol (3,14,25,26 ve 32) yaklaşımı ise; problem çözme sürecinde aşırı tepki verme ya da davranışlarını kontrol altına alma durumudur (Şahin, Şahin, & Heppner, 1993, s. 383).

Bireylerin problem çözme yeteneklerine ve problem çözme becerilerine ilişkin algılarını değerlendirmek için tasarlanan bu envanter 35 maddeden oluşmaktadır. Öğretmen adayları, 6 dereceli likert tipi olan ölçeğe 1-6 arasında puanlamaktadır. Envanterin en düşük puan aralığı 32, en yüksek puan aralığı ise 192’dir. Ölçek derecelendirme puanları; 1 puan “Hep böyle davranırım”, 2 puan “Çoğunlukla böyle davranırım”, 3 puan “Sıklıkla böyle davranırım”, 4 puan “Arada sırada böyle davranırım”, 5 puan “Ender olarak böyle davranırım”, 6 puan “Hiç böyle davranmam” şeklindedir. Türkçe ’ye uyarlama çalışmasındaki, ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik kat sayısı .88 olarak tespit edilmiştir. Bu araştırmada ise ölçeğin bütününe ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .92 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu’ndan alınan Etik Kurul Onay’ı (EK2) izni alınarak uygulanmış ve

katılımcılar için, gönüllü katılım esaslarına uygun hareket edilmiştir. Veri toplama araçları, ilgili öğrencilere internet araçları üzerinden Google Form aracılığı ile uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılarak yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Shapiro-Wilk, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır. Ölçek maddelerinin düzey aralık puanları; “1 ile 1,83 arası “ Hep böyle davranırım”, 1,84 ile 2,66 arası “Çoğunlukla böyle davranırım”, 2,67 ile 3,49 arası “ Sıklıkla böyle davranırım”, 3,50 ile 4,32 arası “Arada sırada böyle davranırım”, 4,33 ile 5,15 arası “Ender olarak böyle davranırım”, 5,16 ile 6 arası “Hiç böyle davranmam” şeklindedir. Ölçekte yer alan olumsuz maddeler (1, 2, 3, 4, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30. ve 34.) ters çevrilerek hesaplanmıştır. Puanlama esnasında 9, 11, 22. ve 29. maddeler uyarlama çalışmasında yer alan bir uzmandan onay alınarak çıkartılmıştır.

BÖLÜM 4

4.BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde müzik öğretmeni adaylarının genel problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin belirlenmesi ve algı düzeyinin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, çalgı, algılanan çalgı başarısı değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi

Araştırmanın ilk alt probleminde müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin genel ortalamasına bakılmış ve sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 4.1 Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Genel Puan Ortalaması

Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Ortalaması	N	Ort.	Sd.
Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Genel Ortalaması	94	3,27	0,43

Tablo 4.1 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının "problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi" ortalamasının ($x=3,27$) “(3) Sıklıkla Böyle Davranırım” değerlendirme aralığında olduğu görülmektedir. Bu sonuç müzik eğitimi anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

4.2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Cinsiyet ve Mezun Olunan Lise Türü Değişkenleri Arasındaki İlişki

Bu alt problemde müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile cinsiyet ve mezun olunan lise türü değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiş ve Mann Whitney U Testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Cinsiyet ve Mezun Olunan Lise Türü Değişkenlerine Göre Mann Whitney U Testi Sonuç Dağılımı

Değişken		N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Cinsiyet	Kadın	60	45,94	2756,50	926,500	-0,73	0,46
	Erkek	34	50,25	1708,50			
Mezun Olunan Lise Türü	GSL	66	46,30	3056	845	-0,65	0,51
	Diğer	28	50,32	1409			

p<0,05

Tablo 4.2 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, cinsiyet (p=0,46) ve mezun olunan lise türü (p=0,51) değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir. Bu durumda, öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, cinsiyet ve mezun olunan lise türüne göre değişmediği söylenebilir.

4.3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Yaş ve Sınıf Düzeyi Değişkenleri Arasındaki İlişki

Bu alt problemde müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyi ile yaş ve sınıf düzeyleri değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiş ve Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.3 Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Yaş ve Sınıf Düzeyi Değişkenlerine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

Değişkenler		N	Sıra Ort.	χ^2	sd	p
Yaş	18-20	25	52,16	2,76	2	0,25
	21-23	57	43,81			
	24 ve üzeri	12	55,33			
Sınıf	Lisans 1	14	48,36	3,08	4	0,54
	Lisans 2	25	45,56			
	Lisans 3	25	55,02			
	Lisans 4	25	42,72			
	Artık yıl	5	41,10			

p<0,05

Tablo 4.3 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, yaş (p=0,25) ve sınıf (p=0,54) değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir. Bu durumda, öğrenim gören öğrencilerin

problem çözüme becerilerine yönelik algı düzeyinin, yaş ve sınıf değişkenine göre değişmediği söylenebilir.

4.4. Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyi İle Çalgı ve Algılanan Çalgı Başarısı Değişkenleri Arasındaki İlişki

Son alt problemde ise müzik öğretmeni adaylarının problem çözüme becerilerine yönelik algı düzeyi ile çalgıları ve çalgılarındaki başarı algısı arasındaki ilişkiye bakılmış ve Kruskal Wallis-H Testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 4.4 Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerine Yönelik Algı Düzeyinin Çalgı ve Algılanan Çalgı Başarısı Değişkenine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuç Dağılımı

Değişkenler	N	Sıra Ort.	χ^2	sd	p	
Çalgı	Keman	23	45,59	13,86	8	0,08
	Flüt	11	47,64			
	Piyano	5	70,50			
	Viyolonsel	7	28			
	Kanun	10	41,30			
	Ud	10	35,55			
	Bağlama	17	60,94			
	Şan	6	48,75			
	Gitar	5	49,40			
Algılanan Çalgı Başarısı	Başarılı	42	48,11	1,15	2	0,56
	Orta	50	46,21			
	Başarısız	2	67			

$p < 0,05$

Tablo 4.4 incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının problem çözüme becerilerine yönelik algı düzeyinin, çalgı türü ($p=0,08$) ve algılanan çalgı başarısı ($p=0,56$) değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir. Bu durumda, öğrenim gören öğrencilerin problem çözüme becerilerine yönelik algı düzeyinin, çalgı türü ve algılanan çalgı başarısına göre değişmediği söylenebilir.

BÖLÜM 5

5.SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyleri incelenmiş ve algı düzeyinin cinsiyet, mezun olunan lise türü, yaş aralığı, sınıf düzeyi, çalgı ve algılanan çalgı düzeyi değişkenleri ile ilişkisine bakılmıştır. Buna göre araştırmada belirlenen sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algısının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili alan yazında bu sonuçla, benzer sonuçlara ulaşan araştırmalar olduğu görülmüştür. Çınar, Hatunoğlu & Hatunoğlu (2009, s. 221) öğretmenlerin kendi algılarına göre problem çözme beceri düzeylerini yüksek olarak tespit etmiş, fakat çıkan değer orta düzeye de yakın bir değer olduğu için ortadan biraz yüksektir şeklinde ifade etmiştir. Yıldız & Kurtuldu' da (2014, s. 533) müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerinin ortalamanın üzerinde olduğunu vurgulamıştır. Araştırmalar içerisinde adayların problem çözme becerilerinin yüksek olduğunu belirleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Ocak & Eğmir (2014, s. 39) öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin, Yazıcı ve Gökbudak'da (2014, s. 390) piyano öğretmenlerinin problem çözmeye yönelik genel beceri puanlarının yüksek olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanı sıra müzik öğretmeni adaylarının problem çözme beceri algılarının düşük düzeyde olduğunu gösteren araştırmalara da (Piji Küçük, 2012, s. 47), (Güven, 2017, s. 747) rastlanmıştır. Yapılan araştırmalarda problem çözme becerisine yönelik algı düzeyinin çoğunlukla orta düzey ve üzerinde belirlenmiş olduğu görülse de algı düzeyinin düşük olduğu çalışmalara da rastlanmıştır.

Bu araştırmada saptanan diğer bir sonuç ise müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, cinsiyet değişkenine göre değişmediğidir. Benzer şekilde cinsiyet değişkenine göre (Bağçeci & Kinay, 2013, s. 343), (Çınar, Hatunoğlu, & Hatunoğlu, 2009, s. 223) öğretmenlerin, (Kazu & Ersözlü, 2008, s. 171), (Çeşit, 2011, s. 65), (Çevik D. , 2011, s. 1008) ve (Yıldız & Kurtuldu, 2014, s. 533) öğretmen adaylarının problem çözme becerileri algısının değişmediği sonucuna varmıştır. Bunun yanı sıra Ocak & Eğmir (2014, s. 40) çalışmasında problem çözme beceri algı düzeyi ile cinsiyet değişkeninin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu tespit etmiş, kadın öğretmen

adaylarının, erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek düzeyde problem çözme beceri algısına sahip olduğunu saptamıştır. İncelenen araştırmalarda öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerisine yönelik algısının değişmediğini gösteren sonuçların ağırlıklı olduğu görülmüştür.

Bu araştırmanın diğer bir sonucu olarak müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, mezun olunan lise türü değişkenine göre de farklılaşmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde mezun olunan lise türü değişkenine göre, Çevik (2011, s. 1009), Yıldız & Kurtuldu (2014, s. 533) ve Güven (2017, s. 749) çalışmalarında öğretmen adaylarının problem çözme beceri düzeyi ile mezun olunan lise türü değişkeninin arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçlarının birbiriyle tutarlı olduğu söylenebilir.

Araştırmaya ilişkin diğer bir sonuçta, müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, yaş ve sınıf değişkenine göre değişmediği belirlenmiştir. Yaş değişkenine göre benzer sonuçlar müzik ve beden eğitimi öğretmen adaylarında da saptanmıştır. İlgili araştırmalarda da problem çözme beceri algısı yaş değişkenine göre farklılık göstermemektedir (Çevik & Özmaden, 2013, s. 262), (Çevik D. , 2011, s. 1009). Öğrencilerin yaşlarının artmasına paralel olarak yaşam içerisinde problemlerle karşılaşma olasılığının arttığı ve tecrübeyle paralel olarak problemleri çözümlenmeye yönelik becerilerinde ve algılarında gelişim beklendiğinden araştırmalarda elde edilen bu sonucun şaşırtıcı olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle üst düzey düşünme becerileri arasında gösterilen problem çözme becerisine yönelik algının yaş değişkenine göre farklılık göstermemiş olması beklendik bir sonuç değildir.

Sınıf değişkenine göre ise bu araştırmanın sonuçları ile benzer şekilde Yıldız & Kurtuldu' nun (2014, s. 533) çalışmasında da problem çözme beceri algısı değişmemektedir. Fakat 3.sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının kısmen daha yüksek, 4.sınıf öğretmen adaylarının ise problem çözme beceri algılarının en düşük düzeyde olduğu, sınıf düzeyinin artması ile problem çözme düzeyinin doğru orantılı olmadığı ifade edilmiştir. Ocak & Eğmir' de (2014, s. 41) 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına uyguladığı envanter sonucunda 1.sınıf öğrencilerinin problem çözme beceri algılarının olumlu anlamda daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçlar öğretmen adaylarının problem çözmeye yönelik algıları bakımından eğitim sürecinin istendik sonuçları değildir. Beklenen sonuç öğretmen adaylarının öğretmenliğe yaklaştıkça problem çözme becerisine yönelik

algılarının iyi yönde değişmesidir. İlgili alan yazında bu istendik sonuca ulaşan araştırmalar da yer almaktadır. Çevik (2011, s. 1009) 4.sınıfta öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının, 1.sınıf öğretmen adaylarına göre problem çözme beceri algısının daha yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Bu sonucun ise, 4.sınıf öğrencilerinin okuldaki ve yaşamdaki ortama daha fazla uyum sağlamış olması ve aldığı uzun süreli eğitimin çıktısı olarak değerlendirmiştir. Aynı şekilde Çevik & Özmaden (2013, s. 262) 4.sınıfta öğrenim gören müzik ve beden eğitimi öğretmeni adaylarının, diğer sınıflara göre problem çözme beceri algısının daha yüksek düzeyde olduğunu saptamıştır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerine yönelik algı düzeyinin, çalgı türü ve algılanan çalgı başarısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu değişkenler ilgili alan yazında problem çözmeye yönelik algı düzeyi ile ilk kez bu araştırmada değerlendirilmiştir. Özellikle çalgı eğitimine yönelik olarak problem çözme beceri algısı yükseldikçe çalgı başarı algısının da yükselmesi beklenmiştir. Ancak saptanan sonuç eğitim ve öğretim çıktıları bakımından istenen yönde değildir.

5.2. Öneriler

Araştırmada yapılan tarama sonucunda müzik eğitimi alanıyla ilgili müziksel problem çözme becerisini ölçmeye yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Geleceğe yönelik araştırmalarda müziksel problem çözme becerilerini saptamaya yönelik ölçme araçları geliştirilebilir ve bu sayede müzik eğitimi disiplininin alana özgü problem çözme becerileri kuramsallaştırılabilir.

Müzik öğretmeni adaylarının problem çözme becerisi ve problem çözme becerisine yönelik algılarını istendik yönde değiştirebilmek amacıyla problem çözme temelli ders içerik ve uygulamaları arttırılabilir. Bu sayede öğretmen adayları problem çözmeyi öğrenen, yani nasıl öğreneceğini öğrenen öğretmenler olarak yetiştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K. Ü. (1998). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Adar, J. (2000). *Karar Verme ve Problem Çözme*. (N.Kalaycı, Çev.) Ankara: Gazi.
- Albuz, A. (2004). *Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Çok Boyutluluk*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(2), 105-110. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/77321>
- Arı, R. (2008). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Atak Yayla, A. (2000). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Flüt Eğitiminde Öğrencilerin Psikomotor Alan Hedef ve Davranışlara Ulaşma Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Ataseven, N. (2014). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri Ve Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı, Balıkesir.
- Bağçeci, B., & Kinay, İ. (2013). *Öğretmenlerin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 12(44), 335-347. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/70452>
- Biber Öz, N. (2001). *İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi*. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), 101-106. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/153174>
- Bilen, S. (2021). *Müzik Öğretmeni ve Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği Geçerlik Güvenirlilik Çalışması*. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi,(51), 443-449. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1658079>
- Bingham, A. (1971). *Çocuklarda Problem Çözme Yeteneklerinin Geliştirilmesi*. (F.Oğuzkan, Çev.) İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Ceviz, B. (2014). *Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Uygulanan Gitar Eğitiminde Kullanılan Kaynakların İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı , Ankara.
- Çalık, T. (2003). *Yönetimde Problem Çözme Teknikleri*. Ankara: Nobel Yayın.
- Çeşit, C. (2011). *Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Benlik Saygı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bolu.
- Çevik, D. (2011). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Problem Çözme Becerileri*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 19(3), 1003-1012. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/817417>

- Çevik, D., & Özmaden, M. (2013). *Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri*. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2(3), 258-263. <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/32.cevik.pdf>
- Çınar, O., Hatunoğlu, A., & Hatunoğlu, Y. (2009). *Öğretmenlerin Problem Çözme Becerileri*. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(2), 215-226. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/67679>
- Duman, B. (2007). *Neden Beyin Temelli Öğrenme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gelbal, S. (1991). *Problem Çözme*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,(6), 167-173.
- Gök, T., & Sılay, İ. (2009). *Problem Çözme Stratejilerinin Öğrenilmesinde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Etkileri*. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(1), 58-76. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/160942>
- Gün, E., Gün Duru, E., & Demirtaş, H. (2016). *Müzik Eğitiminin Bilişsel Gelişime Etkisi*. JASSS(50), 117-124. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3555>
- Günay, E. (2011). *Müzik Sosyolojisi Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bir Bakış*. Ankara: Bağlam Yayıncılık.
- Güven, E. (2017). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Piyano Dersinde Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Olan Etkilerinin İncelenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(2), 737-756. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/321860>
- Heppner, P., & Petersen, C. (1982). *The development and implications of a personal problem-solving inventory*. Journal of Counseling Psychology, 29(1), 66-75. https://www.academia.edu/24474332/The_development_and_implications_of_a_personal_problem_solving_inventory?from=cover_page
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Yöntemler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kazu, H., & Ersözlü, Z. (2008). *Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Cinsiyet Bölümü ve ÖSS Puan Türüne Göre İncelenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1), 161-172. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/16613>
- Köse, E. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kutluca, A.Y. (2018). *Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerini Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi*. Asya Öğretim Dergisi, 6(1), 1-20. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/498879>
- Küpana, M.N. (2016). *Yaratıcı Problem Çözme ve Müzik Eğitimi*. Online Journal Of Music, 1(1), 44-58.
- Morgan, C. (2000). *Psikolojiye Giriş*. (R.Eski, Çev.) Ankara: Meteksan.

- Ocak, G., & Eğmir, E. (2014). *Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelemesi*. Asya Öğretim Dergisi, 2(1), 27-45. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/17639>
- Öğülmüş, S. (2004). *Ben Sorun Çözebilirim:Kişilerarası Sorun Çözme Becerileri ve Eğitimi*. Ankara: Babil Yayıncılık.
- Özen, N. (2004). *Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24(2), 57-63. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/77318>
- Özgün, M. (2018). *Lise Müdürlerinin Bilinçli Farkındalıkları İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.
- Piji Küçük, D. (2012). *Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin İletişim ve Problem Çözme Becerileri*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32(1), 3-54. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/76962>
- Polya, G. (1997). *Nasıl Çözmeli?* (F.Halatçı, Çev.) İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Saracaloğlu, A., Serin, O., & Bozkurt, N. (2001). *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Başarıları Arasındaki İlişki*. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi,(14), 121-134. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2128>
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Stevens, M. (1998). *Daha İyi Nasıl...Sorun Çözümleme*. (A.Çimen, Çev.) İstanbul: Timaş Yayıncılık.
- Şahin, Ç. (2004). *Problem Çözme Becerisinin Temel Felsefesi*. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi,(10), 160-171. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/31408>
- Şahin, N., Şahin, N., & Heppner, P. (1993). *Psychometric properties of the problem solving inventory in a group of Turkish University students*. Cognitive Therapy and Research, 17(4), 379-396. <https://link.springer.com/article/10.1007/BF01177661>
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Ankara üniversitesi Basımevi.
- Topalak, Ş. (2013). *Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi / Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi*. Sanat Eğitimi Dergisi, 1(2), 114-129. DOI:10.7816/sed-01-02-08
- Türe Uyan, Z. (2005). *Üniversitelerin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları Birinci Sınıf Flüt Eğitiminin Ve Bu Eğitimde En Yaygın Kullanılan Etüt Ve Eserlerin " Hedef Ve Hedef Davranışlar" Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı , Ankara.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yalçın, B., Tetik, S., & Açıkgöz, A. (2010). *Yüksekokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerisi Algıları İle Kontrol Odağı Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 19-27. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/150945>
- Yazıcı, T. (2013). *Problem Çözme Becerisinin Müzik Eğitimine Etkisi*. VI. Ulusal Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde-USBEK'13 Sözlü olarak sunulmuştur. <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/T-Yazici.pdf>
- Yazıcı, T., & Gökbudak, S. (2014). *Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Öğretmenlerinin Problem Çözme Beceri Düzeyleri*. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 384-396.
- Yıldız, Y., & Kurtuldu, M. (2014). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği*. *JASSS*, 28(2), 525-535. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2520>
- Yılmaz, K. (2021). *Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Süreçlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı, Erzincan.
- Yüksel, G. (2020). *Çalgı Eğitiminde Problem Çözme Temelli Kavramsal Bir Öğretim Etkinliği (Flüt Eğitimi Örneği)*. A. Doğanay, & O. Kutlu (Dü) içinde, *Güncel Eğitim Bilimleri Araştırmaları II* (s. 163-177). Ankara: Akademisyen Yayınevi.

EKLER

Ek 1. ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 73153712-100-E.72465
Konu : Araştırma İzni (Şeyda EKER)

28/10/2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Şeyda EKER' in “**Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)**” adlı tezi kapsamında yetkili mercilerin küresel salgın konusunda alacağı kararlara bağlı olarak uygunluğuna dair 2020-435 Karar Nolu Fakülte Yönetim Kurul Kararı yazımız ekinde yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Erdal HAMARTA
Dekan

Ek: FYK Kararı Şeyda EKER

Adres: Meram Yeni yol Meram/KONYA

Telefon: 0332 323 82 20

Faks: 0332 323 82 25

Elektronik Ağ: <http://www.erbakan.edu.tr>

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebysorgu.erbakan.edu.tr> adresinden 0AV1-TE3A-00PI kodu ile yapılabilir.

EK 2 ETİK KURUL ONAYI

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
BAŞKANLIĞI
ETİK KURUL KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih:18/12/2020 Toplantı Sayısı:03 Karar No:2020/165
Araştırmanın Başlığı	Müzik Öğretmeni Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Konya İli Örneği)
Sorumlu Araştırmacı	Dr. Öğr. Üyesi Gözde YÜKSEL
Yardımcı Araştırmacılar	Şeyda EKER
Etik Kurul Kararı	Oy Çokluğu ☐ Oy birliği ☒
	Uygun ☒ Uygun Değil ☐ Düzeltme* ☐ Görevsizlik** ☐
Düzeltme ise gerekçeleri *	
Görevsizlik ise gerekçeleri**	

ASLI GİBİDİR
28/12/2020

EK 3 PROBLEM ÇÖZME ENVANTERİ

Bu envanterin amacı, günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Sözü ettiğimiz bu problemler, matematik ya da fen derslerinizdeki alışmış olduğunuz problemlerden farklıdır. Bunlar, kendini karamsar hissetme, arkadaşlarla geçinememe, bir mesleğe yönelme konusunda yaşanan belirsizlikler ya da boşanıp boşanmama gibi karar verilmesi zor konularda ve hepimizin başına gelebilecek türden sorunlardır. Lütfen aşağıdaki maddeleri elinizden geldiğince samimiyetle ve bu tür sorunlarla karşılaştığınızda tipik olarak nasıl davrandığınızı göz önünde bulundurarak cevaplandırın. Cevaplarınızı, bu tür problemlerin nasıl çözülmesi gerektiğini düşünerek değil, böyle sorunlarla karşılaştığınızda gerçekten ne yaptığınızı düşünerek vermeniz gerekmektedir. Bunu yapabilmek için kolay bir yol olarak her soru için kendinize şu soruyu sorun: “Burada sözü edilen davranışı be ne sıklıkla yaparım?”. Yanıtlarınızı aşağıdaki ölçeğe göre değerlendirin:

- (1) Hep böyle davranırım
- (2) Çoğunlukla böyle davranırım
- (3) Sıklıkla böyle davranırım
- (4) Arada sırada böyle davranırım
- (5) Ender olarak böyle davranırım
- (6) Hiç böyle davranmam

	1	2	3	4	5	6
1. Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam.*						
2. Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem.*						
3. Bir sorunumu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile başa çıkabileceğimden şüpheye düşerim.*						
4. Bir sorunumu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını, neyin yaramadığını ayrıntılı olarak düşünmem.*						
5. Sorunlarımı çözmeye konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim.						
6. Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım.						
7. Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım.						
8. Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim.						
9. Bir sorun kafamı karıştırdığında duygu ve düşüncelerimi somut ve açık seçik terimlerle ifade etmeye uğraşmam. Ω						
10. Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözmeye yeteneğim vardır.						

11. Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır.							
12. Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum.							
13. Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim.*							
14. Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine, gelişigüzel sürüklenip giderim.*							
15. Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek tek değerlendirmem.*							
16. Bir sorunla karşılaştığımda, başka konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm.							
17. Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim.*							
18. Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbirleriyle karşılaştırır, sonra karar veririm.							
19. Bir sorunumu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime güvenirim.							
20. Belli bir çözüm planını uygulamaya koymadan önce, nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım.							
21. Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem.*							
22. Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem, daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir. Ω							
23. Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum.							
24. Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır.							
25. Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde, bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşıyorum.*							
26. Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım.*							
27. Yeni ve zor sorunları çözebilme yeteneğime güvenirim.							
28. Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır.							
29. Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam. Ω							
30. Bir sorunla karşılaştığımda, bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam.*							
31. Bir konuyla karşılaştığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır.							
32. Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki, sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam.*							
33. Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar.							
34. Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle emin olamam.*							
35. Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır.							

EK 4 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyet

- Kadın
- Erkek

Yaş aralığı?

- 18-20
- 21-23
- 24 ve üzeri

Mezun olunan lise türü?

- Güzel Sanatlar Lisesi
- Diğer

Sınıf düzeyi

- 1
- 2
- 3
- 4
- Artık yıl

Çalgınız nedir?

- Keman
- Flüt
- Piyano
- Viyolonsel
- Viyola
- Kanun
- Ud
- Bağlama
- Şan
- Gitar

Çalgınızdaki başarı düzeyiniz nedir?

- Başarılı
- Orta
- Başarısız

